

Sekaliya Chilongole

Chitabu achi china uloli wa Sekaliya. Sekaliya nakekala na kulavya uloli kuli mhela wuwula kota wa mloli Hagayi. Mhela awo nawali Waisilaeli lowahiluche kulawa kuli isi ya chijenzi ako Babuloni. Kota vila Hagayi, nakawakangaza nhumbula Waisilaeli kusinda kuzenga ng'handu ya Nguluwi (8:9). Sekaliya nakalawa kuli ivyazi lya chiutambika na sekulu wa heye Ido nakandichigwa kuli matagwa ga watambika wawele nawahiluka kulawa Babuloni (Nehemiya 12:4). Sekaliya nakalavya uloli hagati ha mwaka miya tano na makumi meli (520) na mwaka miya zine na makumi nane (480), Yesu yang'hali kupondigwa.

Sekaliya nayali yojeza kuwadita Waisilaeli wawe ubanzi wa heye kuwala kumhiluchila Nguluwi leka Nguluwi yahawahiluchile hewo kahi (1:3). Uloli wa Sekaliya wanguwala kulota mala nane kuwele nakulawila kuli nechilo yiyo imwe. Uloli awo wanguwala mbuli ziwele nazilawila. Hamba Sekaliya kangulavya uloli mala mbili ulinguwala kulutilila goya kwa Isilaeli aho hamba. Uloli weng'ha awo una mbuli zilinguwala kuya kwa Maseya (9:9).

Gali mgati

1. Sula ya 1:1-6 ndo chilongole cha Sekaliya na usenga wa heye.

2. Sula ya 1:7 mbaka ya 6:8 zina mbuli za kulota mala nane kwa Sekaliya kuwele nakulawila kuli nechilo yiyo imwe.
3. Sula ya 6:9 mbaka ya 8:23 zangulonga kuwala ulongozi wa Yoshua kota mtambika mkulu na kwesela kulya kuli Isilaeli.
4. Sula ya 9 mbaka ya 14 zina uloli wili ulingu-muwala Maseya na undewa wa Nguluwi.

Nguluwi kanguwachema wanhu wa heye wamhiluchile

¹ Kuli mwezi wa nane wa mwaka wa keli wa ulongozi wa Mndewa Daliyo wa Pelisiya, ulonzi wa Mkulu Nguluwi naumuyila mloli Sekaliya, mwana wa Belekiya, mzungu wa Ido na kulonga,

² “Heni Mkulu Nguluwi nanzudizwa ng’hatu na wasekulu wa hemwe wa katali.

³ Ahyo muwalonjele wanhu kota heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong’ho ndangulonga kota mnyhiluchile, nani ndowahiluchila hemwe.

⁴ Mleche kuwa kota wasekulu wa hemwe, wawele waloli walongole nawawalonjela kota Mkulu Nguluwi Yawele na Mong’ho kangulonga, ‘Mzileche nzila za hemwe zihile na madito ga hemwe gehile.’ Ila hewo hawanyhulichize ne kuwinza ulonzi wa heni.

⁵ Lelo, wakohi wasekulu wa hemwe? Ndaze, nawo waloli wangikala mazuwa gose?

⁶ Ndaze, wasekulu wa hemwe hawafichigwe na magazo kwa chiwalo cha kugalema malajizo ga heni na mizilo jondiwapele kwa kukolela vitumagwa wa heni waloli? Mhela awo, nawa-mula kuleka gehile ga hewo na kulonga kota heni

Mkulu Nguluwi Mbele na Mong'ho, nanuwila kuwaditila kwa kiwhana na nzila za hewo na madito ga hewo. Ndikomya, nani ndo vyondiwaditile.”

Kulota kulinguwala falasi na wakwina falasi

⁷ Kuli zuwa lya makumi meli na gane ga mwezi wa kumi na umwe, uwele ndo mwezi ulinguchemigwa Shebati, kuli mwaka wa keli wa ulongozi wa Mndewa Daliyo, ulonzi wa Mkulu Nguluwi naumuyila mloli Sekaliya, mwana wa Belekiya, mzukulu wa Ido.

⁸ Mhela wa nechilo nandota, nandimona mhilisi yakwinile falasi mdung'hu, yawele hagati ha migodi ja mihadasi, kuli ibalalika. Kumbele kwa heye nakwali na falasi wani wa lanj ndung'hu na wa lanj ya mivu na wa lanj nzelu.

⁹ Lelo, nandimuuza, “Mkulu, falasi awo wana mana yachi?” Mhilisi ayo yawele nayali yolongasa na heni nakandonjela, “Ndokulajila falasi wano wana mana yachi.”

¹⁰ Hamba yula mhilisi wa mwaluko yawele nayali hagati ha migodi nakalonga, “Falasi wano ndo wala wawele Mkulu Nguluwi nakawalajiza walute kuli isi yeng'ha.”

¹¹ Falasi awo nawamlonjela ayo mhilisi wa Mkulu Nguluwi, “Natuipugajiza isi yeng'ha, twangukomya, isi inasindamala.”

¹² Mhilisi wa Mkulu Nguluwi nakalonga, “Gwa Mkulu Nguluwi Uwele na Mong'ho, kwa mhela wachi kolutilila kuwa ulihela isungu kwa Yelusalemu na miji ja Yuda, jiwele nakujizudila kwa mhela wa miyaka makumi saba?”

¹³ Ahyo Mkulu Nguluwi nakalonga ulonzi wa uliholile na wa isungu kwa mhilisi yawele nayali yolongasa na heni.

¹⁴ Hamba ayo mhilisi nakandonjela, “Kwangu-ganigwa kulonga kwa lizi kota Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho kangulonga hino, ‘Ndina fihi ng'hatu kwa chiwalo cha muji wa Yelusalemu na Siyoni.

¹⁵ Ila nanzudizwa ng'hatu na wanhu wa isi walingijesa kota wa kuli kikala goya. Ndikomya, nandiwazudila Waisilaeli hado hela, ila wanhu wa isi azo nawawonjezela magazo.

¹⁶ Ahyo, heni Mkulu Nguluwi ndangulonga kota, ndanguuhiluchila muji wa Yelusalemu kwa isungu, amo yozenjigwa ng'handu ya heni na muji wokwaluka kuzenjigwa kahi. Heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong'ho nandongu.’ ”

¹⁷ Hamba mhilisi ayo nakandonjela ndonje mbuli ayi yinji, “Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho, kangulonga hino, ‘Miji ja heni jomema kahi nyhule. Ndouhembuliza kahi muji wa Yelusalemu na kuuhagula muji awo leka uwe wa heni.’ ”

Kulota kulinguwala mbalati

¹⁸ Hamba nandola kuchanya na nandizona mbalati zine.

¹⁹ Nani nandimuuza yula mhilisi yawele nayali yolongasa na heni, “Mbalati azi zina mana yachi?” Naye nakanyidichila, “Mbalati azi zanguwala wala wanhu wa isi wawele nawawasambalula wanhu wa Yuda na wa Isilaeli na wa Yelusalemu.”

²⁰ Hamba Mkulu Nguluwi nakandajila wazidahe kuponda chuma wane.

²¹ Nambuza, “Wazidahe wano wanguya kudita choni?” Naye nakanyidichila, “Wanhu awa nawoya kuwakabusa na kuwadumya wala wanhu wa isi wawele na mong'ho, wawele nawawatowa na kuwasambalula wanhu wa isi ya Yuda.”

2

Kulota kulingwala ng'weso ya kupimila

¹ Kuli kulota kunji, nandimona munhu yawele na ng'weso ya kupimila mmoko mwake.

² Lelo, nandimuuza, “Kwanguluta kofi?” Naye nakanyidichila, “Ndanguluta kupima ulefu na ugazi wa muji wa Yelusalemu.”

³ Yula mhlisi yawele yolongasa na heni, nayali yoluta kwa mhlisi yunji yawele nayali yomuyila.

⁴ Lelo, yula mhlisi yawele nayali yolongasa na heni nakamlonjela yula myage, “Ubilime ukamlonjele yula msongolo kota muji wa Yelusalemu wowa ulihela lukanzi, kwa chiwalo cha winji wa wanhu wake na migongolo jawo.

⁵ Kwa vila Mkulu Nguluwi kangulonga kota heye yuye kowa lukanzi lwa chiluli kuwamila muji awo kuli banzi zeng'ha, naye kochikala amo kwa ukulu wake.”

Wawele nawahilikwa kuli isi ya chijenzi wangu-chemigwa wahiluche kaye

⁶ Mkulu Nguluwi kangulonga hino, “Muye! Muye! Mbilime kulawa kuli isi ya kasikazini kuwele heni nandiwasambalula kuli chila ubanzi.

⁷ Hemwe mweng'ha mlingikala kuli isi ya Babuloni, mbilime himahima kuhiluka kuli muji wa Siyoni!”

⁸ Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho, kwa chiwalo cha ukulu wa heye nakandajiza kwa wanhu wa isi wawele nawawahola wanhu wa heye kulonga, “Ndikomya, yalinguwadoliza hemwe, kangulidoliza iziho lya heni.

⁹ Ena, ndowagaza hewo leka wapogozi wawo wawahole.” Hamba movizela kota Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho ndo yandajize.

¹⁰ Mkulu Nguluwi kangulonga hino, “Hemwe wanhu wa Siyoni, mwimbe na kusangalala kwa vila ndanguya na kikala hali hemwe.

¹¹ Wanhu wa isi nyinji wochilumba na heni Mkulu Nguluwi, nawo wowa wanhu wa heni, nani ndochikala hali hemwe.” Mbuli ayo hoilawila, movizela kota Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho ndo yandajize kwa hemwe.

¹² Isi ya Yuda yowa kahi honhu ha chiuyeng'ha ha Mkulu Nguluwi na muji wa Yelusalemu wowa kahi muji wa heye woyauhagule.

¹³ Hemwe wanhu weng'ha, minyamalile hali Mkulu Nguluwi, kwa vila kanguya kulawa haluga ha heye helile.

3

Kulota kulinguwala mtambika mkulu Yoshua

¹ Hamba nakandajila Yoshua, mtambika mkulu, yawele yemile kumwando kwa mhilisi wa Mkulu Nguluwi na ubanzi wa kudilo wa Yoshua nalima Limazoga, leka limlonjeleze kwa ayo mhilisi.

² Mhilisi wa Mkulu Nguluwi nakalilonjela alyo Limazoga, “Mkulu Nguluwi yakung’hanuchile, hegwe Limazoga! Ena, Mkulu Nguluwi yawele nakauhagula muji wa Yelusalemu, yakung’hanuchile! Munhu ayo ndo kota chizinga chilingwaka chiwele nachinyasuligwa kulawa kuli chiluli.”

³ Mhela awo Yoshua nayali yavalile mivalo jiwele na wavu, loyawele yemile kumwando kwa mhlisi.

⁴ Mhilisi nakawalonjela vitumagwa wa heye, “Mumvule Yoshua, mivalo ja heye jiwele na wavu.” Hamba nakamlonjela Yoshua, “Ulole, nandikusila gehile gouditile, nani ndokupa mivalo ja sendi nyinji.”

⁵ Hamba nakawalonjela wamvalize chipembelo chinojile kumutwi. Ahyo nawamvaliza chipembelo chinojile na mivalo, naye mhlisi wa Mkulu Nguluwi nayali yemile aho.

⁶ Mhilisi wa Mkulu Nguluwi nakamlajiza Yoshua,

⁷ “Mkulu Nguluwi Yawele na Mong’ho kangulonga hino, ‘Wone kowinza nzila za heni na kibatilila malajizo ga heni, kowa chilongozi wa ng’handanda ya heni na lugagala lwake. Nani ndokukundiza uweze kuya na kuka hali wano walingwima hali heni.

⁸ Lelo, uhulichize hegwe Yoshua hamwe na wayago wawele nawekalisa hali hegwe, wawele ndo ulajilo wa mbuli zilinguya kota ndomigala chitumagwa wa heni yalinguchemigwa Izuchila*.

* **3:8 3:8** *Izuchila* Ulonzi awu wanguwala Maseya, mndewa yawele nakahaguligwa na Nguluwi.

⁹ Nambika hali Yoshua iganga liwele na banzi saba. Nani ndokwandika mchanya mwake na kusa gehile ga isi ayo kwa zuwa limwe hela. Ena, heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong'ho, nandonga.

¹⁰ Kuli zuwa alyo chila yumwe komlalika yalingikalasa habehi na heye leka kusangalala kwa chiwalo cha kikala goya na kusindamala kuli mgunda wa heye wa mizabibu na mitini. Heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong'ho, nandonga.' ”

4

Kulota kuwala chinhu cha kuwichila chenje

¹ Hamba yula mhilisi yawele nayali yolongasa na heni nakahiluka na kunyinula kota vila munhu vyoyalingwinulwa kulawa kuli usinjizi.

² Nakambuza, “Kwangona choni?” Nani nandimwidichila, “Ndanguchona chinhu cha kuwichila chenje cha zahabu. Mchanya mwake hana chisaye cha mafuta na vyenje saba na chila chimwe china honhu ha kuwichila utambi saba.

³ Kahi, hana mizeituni mili habehi na chisaye, umwe ubanzi wa kudilo wa chisaye na wunji ubanzi wa kumoso.”

⁴ Lelo, nandimuuza ayo mhilisi, “Mkulu, vinhu avi vyangulajila choni?”

⁵ Nakanyidichila, “Huvizelele kota vinhu avi vyangulajila choni?” Nandimwidichila, “Sivizelele mkulu.”

⁶ Hamba nakandonjela, “Awu ndo ulonzi wa Mkulu Nguluwi kwa Selubabeli, ‘Haiwele kwa ludali ne kwa mong'ho, ila ndo kwa Muhe wa

heni.' Heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong'ho nandongang'ho."

⁷ Kahi nakonjeza kulonga, "Ndaze, chidunda achi ndo chilingukulemeza? Hebu! Hegwe Selubabeli kochiselega. Nagwe kokwaluchiza kuzenga ng'handang'ho ya Nguluwi na mhela houliwika iganga lya kuduma, wanhu wotowa luchenze na kulonga, 'Inoga! Ena, inoga!'"

⁸ Hamba ulonzi wa Mkulu Nguluwi naumbuyila na kulonga,

⁹ "Selubabeli nakaluchiza msisi wa ng'handang'ho ya Nguluwi na yuye ndo kosinda kuizenga ng'handang'ho ayo. Hogolawila ago, wanhu wa henig'ho wovizela kota henig'ho Mkulu Nguluwi Mbele na Mong'ho, nandikulajiza kwa hewo."

¹⁰ Whaani yalingulibeza zuwa lya mwaluko mdodo? Wanhu wotowa luchenze howoyona ng'weso ya kupimila mmoko mwa Selubabeli kuno ng'handang'ho ya Nguluwi yolutilila kuzenjigwa. Avi saba ndo meho ga Mkulu Nguluwi gaweleganguzungulutaga kuli isig'ho yeng'ha."

¹¹ Nani nandimuuza kahi, "Ndaze, ajo migodi mili ja mizeituni jiwele ubanzi wa kudilo na wa kumoso wa chinhu cha kuwichila chenje, jangulajila choni?"

¹² Nandimuuza kahi, "Azi nhagala mbili za mizeituni habehi na milija mili ja zahabu jilinguhilika mafuta jangulajila choni?"

¹³ Naye nakandonjela, "Ndaze, huvizelele?" Nani nandimwidichila, "Ena, sivizelele Mkulu!"

¹⁴ Nakandonjela, "Nhagala azi ndo wala wanhu weli waweleganguzungulutaga mafuta leka wamkolele mijito Mkulu wa isig'ho yeng'ha."

5

Kulota kulinguwala chitabu chilinguguluka

¹ Vyondolile kahi nandichona chitabu changuguluka kuli ulanga.

² Yula mhilisi nakambuza, “Kwanguchona choni?” Nani nandimwidichila, “Ndanguchona chitabu changuguluka kuli ulanga, ulefu wake mita tisa na ugazi wake mita zine na nusu.”

³ Lelo nakandonjela, “Mgati mwa chitabu acho namwandichigwa upanjilo uwele wouvaba isi yeng’ha. Ubanzi umwe nawandichigwa kota wahizi weng’ha wowinjigwa kuli isi na ubanzi wunji nawandichigwa kota weng’ha walingilaha udesi nawo woditilwa hihyo.

⁴ Mkulu Nguluwi Yawele na Mong’ho naka-longa, ‘Ndougala awo upanjilo kuli ng’handu ya mhizi na ya ayo yalingilaha udesi kwa itagwa lya heni. Upanjilo awo wochikala amo na kuzidumya ng’hatu ng’handu azo hamwe na mbawo zake na maganga gake.’ ”

Kulota kulinguwala mdala mgati mwa chidoto

⁵ Yula mhilisi yawele nayali yolongasa na heni, nakoya habehi na heni na kundonjela, “Uole kuli ulanga leka uchone chilinguya.”

⁶ Nani nandimuuza, “Ndo chinhu chachi acho?” Naye nakedichila, “Acho ndo chidoto chiwele na wihe wa isi yeng’ha.”

⁷ Chidoto acho nachali na chigubiko chigongo-manywe kwa chuma. Chigubiko acho nachigubuligwa, nani nandimona mdala yekalise mgati.

⁸ Yula mhilisi nakandonjela, “Mdala ayo ndo kota wihe!” Hamba yula mhilisi nakamkundujiza

mgati mwa chidoto mdala ayo na kuchigubika chidoto acho na chigubiko cha lisasi.

⁹ Londolile kuchanya, nandiwona wadala weli wokuya kwa heni kuno wowembeluswa na mbeho. Nawali na mabawa gawele na mong'ho kota isakulang'hola. Wadala awo nawachinula chila chidoto kulutila kilanga.

¹⁰ Lelo, nandimuuza yula mhilisi yawele nayali yolongasa na heni, “Wanguchihilika koho chila chidoto?”

¹¹ Naye nakandonjela, “Wanguchihilika kuli isi ya Babuloni. Ako wozenga ng'handu kwa chiwalo cha chidoto acho na loiwa isindile kuzenjigwa, wochiwika chidoto acho kuli ng'handu ayo.”

6

Kulota kulinguwala mituka ja falasi

¹ Nandola kuchanya kahi, nandijona mituka jine ja falasi jilinguya kulawa hagati ha vidunda vili vya shaba.

² Mutuka wa mwaluko naukwejugwa na falasi wadung'hu na wa keli naukwejugwa na falasi watitu

³ na wa kadatu naukwejugwa na falasi wazelu na wa kane naukwejugwa na falasi wa lanjji ya mivu, weng'ha wawele na mong'ho.

⁴ Nandimuuza mhilisi yawele nayali yolongasa na heni, “Mkulu, mituka ajo jina mana yachi?”

⁵ Mhilisi nakedichila, “Mituka aji ndo mbeho kulawa banzi zine za isi. Nayali hali Mkulu Nguluwi wa isi yeng'ha na sambu yanguka.

⁶ Mutuka ulingukwejigwa na falasi watitu wanguluta kuli isi ya kasikazini na wula ulingukwejigwa na falasi wazelu wanguluta kolizinjilaga isanya na wula ulingukwejigwa na falasi wa lanji ya mivu wanguluta kusini.”

⁷ Falasi awo wawele na mong'ho vyowawele wolawa nawali na maya ng'hatu ga kuluta kuilola isi. Naye mhilisi nakawalonjela, “Goya! Mlute mkailole isi.” Lelo nawaluta na kuilola isi.

⁸ Hamba yula mhilisi yawele nayali yolongasa na heni nakandonjela kwa lizi, “Ulole! Wala falasi nawaluta kuli isi ya kasikazini, nawaudita muhe wa Mkulu Nguluwi usindamale.”

Yoshua kanguvalizwa itaji

⁹ Ulonzi wa Mkulu Nguluwi naumbuyila nakundonjela,

¹⁰⁻¹¹ “Ulute kwa Helidayi na Tobiya na Yedaya, wawele nawahiluka kulawa Babuloni. Ukungajize sendi na zahabu za kuhega kulawa kwa hewo na ugongomanye itaji. Hamba ulute na hewo kuli ng'handanda ya Yosiya, mwana wa Sefaniya na uli-wiche itaji alyo kuli mutwi wa mtambika mkulu Yoshua, mwana wa Yehosadaki.

¹² Hamba umlonjele kota Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho kangulonga hino, ‘Hano hana munhu yalinguchemigwa Izuchila. Heye kolutilila goya hala hoyawele na kuizenga ng'handanda ya heni Mkulu Nguluwi.

¹³ Heye ndo yawele kozenga ng'handanda ya heni Mkulu Nguluwi na kopegwa lutogo lwa mndewa na kikalisa kuli chigoda cha heye cha undewa leka kuwalongoza wanhu wa heye. Habehi na

chigoda acho cha undewa, kochikala mtambika, nawo weli wokola mijito hamwe kwa kikala goya.

¹⁴ Itaji alyo lyowichigwa kuli Ng'handu ya heni Mkulu Nguluwi kwa kukumbuchila kwa Helidayi na Tobiya na Yedaya na Yosiya, mwana wa Se-faniya.'

¹⁵ "Wanhu walingikala isi za kutali wokuya kutanza kuzenga Ng'handu ya heni Mkulu Nguluwi." Namwe movizela kota Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho ndo yandajize kwa hemwe. Aga geng'ha golawila wone molihulichiza lizi lya Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hemwe.

7

Nguluwi kangugana ng'hatu hachi na isungu kusinda kwesela kulya

¹ Kuli mwaka wa kane wa ulongozi wa mndewa Daliyo, zuwa lya kane lya mwezi wa tisa, uwele ndo Kisilevu, ulonzi wa Mkulu Nguluwi naumbuyila heni Sekaliya.

² Wanhu wa muji wa Beteli nawawalajiza wanhu weli, wawele ndo Shaleseli na Legemu-meleki hamwe na wanhu wa hewo, kumlinda Mkulu Nguluwi utambichizo

³ na kuwauza watambika wa Ng'handu ya Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho na waloli, "Ndaze, tulutilile kulombocheza na kwesela kulya kuli mwezi wa kahano kota vyotuditile kwa mhela wa miyaka minji?"

⁴ Hamba ulonzi wa Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho naumbuyila na kulonga,

⁵ “Uwauze wanhu weng’ha wa isi na watambika, ‘Lomwesele kulya na kulombocheza kuli mwezi wa kahano na mwezi wa saba, kwa mhela wa miyaka makumi saba jipulute, ndaze, namwesele kulya kwa chiwalo cha heni?”

⁶ Ndaze, lomdile na kunwa, haiwele namulya na kunwa kwa chiwalo cha hemwe hela?”

⁷ Ndaze, awu hauwele wula ulonzi uwele Mkulu Nguluwi nakalonga kwa kukolela waloli walongole, mhela uwele muji wa Yelusalemu hamwe na miji jilinguuzunguluta lojiwele jisindamale na mbuli zake nazali zilutilila goya, mhela uwele wanhu nawali wochikala kuli Negebu na ibalalika?”

⁸ Ulonzi wa Mkulu Nguluwi naumbuyila heni Sekaliya na kundonjela,

⁹ “Heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong’ho ndangulonga, ‘Ndikomya mwamule kwa hachi, milajile igano lya kwimilila na isungu hali hemwe.

¹⁰ Mleche kuwabunza wafililwe na walume wawo ne walekwa ne wajenzi ne wazunwa. Mleche kunuwila kudita gehile hali hemwe.’

¹¹ “Ila wanhu nawalema kunyhulichiza, nawalutilila kumha heni chigosi na kudinya makutu ga hewo leka waleche kuhulika.

¹² Nawazidita nhumbula za hewo ziwe zigagadale kota iganga, leka waleche kuhulichiza malajizo ga heni gondigalajize kwa muhe wa heni kwa kukolela waloli walongole. Ahyo, heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong’ho nandiwazudila ng’hatu,

¹³ nandonge, ‘Kwa vila nandiwachema nawo hawanyhulichize, lelo, nawo lowanyhemile si-

wahulichize. Heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong'ho nandonga.

¹⁴ Nandiwasambalula kwa chivuluvumbi hali wanhu wa isi zeng'ha wawele hawawazelele. Ahyo isi yowailechile naisigala ilihela wanhu, hakuwele na munhu yoneche yawele nakekala amo, ena, isi ayo ya kunojeza nayali uchiwa.' ”

8

Mkulu Nguluwi kangulagana kuitambichiza Yelusalemu

¹ Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho nakamha heni kahi usenga wunji.

² Awu ndo ulonzi wa Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho, “Ndina fihi ng'hatu kwa chiwalo cha Siyoni, ndina fihi ng'hatu kwa chiwalo cha muji wula.

³ Ndohiluka kuli Siyoni na kikala kuli muji wa Yelusalemu. Hamba Yelusalemu wochemigwa muji wa kukundigwa na chidunda cha heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong'ho, chochemigwa chidunda chelile.

⁴ Wasekulu walume na wadala wokoneka kahi wekalise kuli nzila ya Yelusalemu, chila yumwe yawele na ng'hweku ya heye mmoko kwa vila nawekala miyaka minji. Heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong'ho nandonga.

⁵ Nzila za muji wa Yelusalemu zomema wasongolo na wahinza wovina amo.

⁶ Mhela awu wala wasigale nawona kota ndo mbuli ng'hulu ng'hatu, ila mwangijesa mbuli ayo ndo ng'hulu ng'hatu kwa heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong'ho?

⁷ Ndowalohola wanhu wa heni kulawa kuli isi ya kolilawilaga isanya na kuli isi ya kolizinjilaga isanya. Heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong'ho nandonga.

⁸ Ndowahilula leka wekale kuli muji wa Yelusalemu. Wowa wanhu wa heni, nani ndowa Nguluwi wa hewo. Ndowalongoza kwa kukundigwa na hachi.”

⁹ Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho kangulonga hino, “Hemwe muwele sambi mwanguuhulika ulonzi awu uwele wangulon-jigwa na waloli wawele nawali baho mhela wa kwaluchizwa msisi wa ng'handanda ya heni Mkulu Nguluwi, ‘Mikangaze leka ng'handanda ya heni izenjigwe.’

¹⁰ Mhela awo louwele ung'hali kufika, wanhu hawapatile sendi kwa chiwalo cha mijito jowakolile ne kwa kwazika migongolo. Hamuwele na kikala goya kwa chiwalo cha wang'honyo wa hemwe, kwa vila nanyambuza kilewa hali wanhu weng'ha.

¹¹ Ila lelo siwaditila wanhu wa isi ayi wasigale kota aho katali. Heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong'ho nandonga.

¹² Lelo ndonyala nyhadikwa za kikala goya muisi, nhonya yotowa kota vyoilinguganigwa na misanga jolavya vilyo na mizabibu jolela ng'hatu. Ago geng'ha ndowapa wanhu wa isi ayi wasigale gawe ga hewo.

¹³ Ndikomya, hemwe wanhu wa Yuda na wa Isiaeli, mhela ukolile namoneka kota nampanjilwa hali wanhu wa isi. Ila lelo ndowalohola hemwe namwe mowatambichiza wanji. Lelo, mleche

kudumba kahi, ila mikangaze nhumbula!”

¹⁴ Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho kangulonga hino, “Kota vyonuwile kuwegalila hemwe magazo, mhela wasekulu wa hemwe lowanzudize na siwonele isungu,

¹⁵ hihyo du nanuwila kuwaditila ganojile wanhu wa Yelusalemu na wanhu wa Yuda, lelo mleche kudumba.

¹⁶ Ahyo ndo vyomlinguganigwa kudita, chila yumwe wa hemwe yalonje kukomya kwa myage. Vitala vya hemwe vilavye nhaguso za hachi zilingigala kikala goya.

¹⁷ Munhu yoneche hali hemwe yaleche kunuwila kudita wihe kwa myage na mleche kulavya ulolezi wa udesi, kwa vila ndangugazudila ng'hatu madito ago. Heni Mkulu Nguluwi nandonganga.”

¹⁸ Ulonzi wa Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho naumbuyila kahi heni Sekaliya na kulonga,

¹⁹ “Mazuwa ga kwesela kulya ga kuli mwezi wa kane na mwezi wa kahano na mwezi wa saba na mwezi wa kumi, jowa ndo mihela ja kusangalala na luchenze, jowa ndo mnvina kwa wanhu wa Yuda. Lelo, mgane kukomya na kikala goya.”

²⁰ Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho kangulonga hino, “Wanhu wenji wa isi za chijenzi na wenyeng'haye wa kuli miji minji woluta mujini Yelusalemu.

²¹ Wenyeng'haye wa muji umwe woluta kwa wenyeng'haye wa muji uyage na kuwalonjela, ‘Tukomya, tulute hamwe kumfugamila Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho na kumlanda utambichizo!’

²² Ena, wanhu wenji na wanhu wa isi wawele na mong'ho woluta Yelusalemu kufugamila heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong'ho na kundanda utambichizo.

²³ Mhela awo wanhu kumi kulawa chila isi na chila ndonga womibata Myuda yumwe na kibata nguwo ya heye na kumlonjela, 'Twangugana kuluta hamwe na hegwe, kwa vila natuhulika kota Nguluwi ka hamwe na hemwe.' Heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong'ho nandonga."

9

Utaguso kwa wang'honyo wa Isilaeli

¹ Ulonzi wa Mkulu Nguluwi,
Mkulu Nguluwi kangulonga kuwala wanhu wa
Hadalaki na wa Damasiko,
"Meho ga wanhu na ga nhanzi zeng'ha za Isilaeli,
gomgalamchila Mkulu Nguluwi,

² kahi muji wa Hamati ulingubakana na muji wa
Hadalaki
mbaka miji ja Tilo na Sidoni,
hanga jangoneka jina luhala ng'hatu.

³ Muji wa Tilo nawizenjela ngome iwele nzinzili,
nauwika sendi kota nhimbwisi,
na zahabu kota wavu mnzila.

⁴ Ila Mkulu kohola lufufu lwa heye lweng'ha,
lufufu lwa heye kolwinjiza mbahali,
na kuulakaza muji awo kwa chiluli.

⁵ Muji wa Ashikeloni wogona ago na kudumba,
nawo muji wa Gasa wogalawata kwa usungu,
mbaka Ekiloni kahi wowa hihyo, kwa vila kitum-
bila kwake kokuka.

Muji wa Gasa wokwajiliza mndewa,

nawo Ashikeloni wowa ulihela wanhu.

⁶ Wajenzi wochikala kuli muji wa Ashidodi,
nani ndokudumya kidaya kwa Wafilisti.

⁷ Ndolemeza kulya miwunde jiwele na danda
na chilyo choneche chiwele ndo izudizo.

Wala wosigala wowa lufufu lwa heni,
kota lukolo lumwe kuli Yuda.

Wanhu wa Ekiloni wowa wa heni kota vyowawe
Wayebusi.

⁸ Ndoyamila isi ya heni,
ndowalemeza wamizi waleche kukola amo.
Haduhu munhu yowabunza kahi wanhu wa heni,
kwa vila kwa meho ga heni,
nandiwona vyowagaziche.”

Mndewa wa kikala goya

⁹ Mtowe luchenze hemwe wanhu wa Siyoni!
Mlandule lizi, hemwe wanhu wa Yelusalemu!
Ulole, mndewa wa hemwe kanguya kwa hemwe,
kanguya kwa hachi ya kulongoza na kusumya!
Ndo yaliholile, nakakwina idogowi,
lyana lya idogowi.

¹⁰ Kojidumya mituka ja ngondo kuli isi ya Isilaeli*
na falasi wa ngondo kulawa kuli muji wa
Yelusalemu,
nawo upinde wa ngondo wobenigwa.
Kowikula kikala goya kwa wanhu wa isi,
ulongozi wa heye wokwenela kulawa bahali
mbaka bahali,

* **9:10 9:10** *Isilaeli* Kwa Chiebulaniya itagwa ali kahi ndo Efulaimu. Efulaimu ndo itagwa lya nhanzi imwe ya Isilaeli, ila kwa chihendo cha hewo naichemigwa kota ndo itagwa lya isi ya Isilaeli.

kulawa lwanda lwa Eyufulate mbaka kuli kuduma kwa isi.

Wanhu wa Nguluwi wanguhiluswa

¹¹ Mkulu Nguluwi kangulonga hino,
“Kwa chiwalo cha ilagano lya heni na hemwe,
ilagano liwele nalitawizwa kwa danda,
ndowagombola wanweng'hwa wa hemwe,
wawele nawawohigwa kuli ikulubila lilihela mazi.

¹² Hemwe wanweng'hwa muwele na kitumbila,
mhiluche kuli ngome ya hemwe.
Lelo ndanguwawikulila kota
ndowahilulila ganojile mala keli.

¹³ Yuda ndomdita yawe upinde wa heni,
Isilaeli nandimdita msale wa heni.
Gwa Siyoni! Wanhu wa hegwe ndowadita wawe kota ipanga,
kuwatowa wanhu wa Ugilichi,
wowa kota ipanga lya yazidahe.”

¹⁴ Mkulu Nguluwi kolawila kwa wanhu wa heye,
kotoza misale jake kota lumwemwesa.
Mkulu Nguluwi Yawele na Ludali kopemba mhamhanda,
kofika hamwe na chivuluvumbi cha kusini.

¹⁵ Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho kowamila wanhu wa heye,
nawo wowadumya wang'honyo wa hewo.
Wotowa iyowe kuli ngondo kota wagalile,
woibohola danda ya wang'honyo wa hewo.
Yochililika kota danda ya nhambiko,
ibakalizwe kuli mbalati za hali honhu ha kulavila nhambiko kulawa mchisaye.

¹⁶ Mhela awo, Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hewo,
kwalohola,
kwa vila hewo ndo chilundo cha heye,
nawo wopulika kuli isi ya heye,
kota maganga ga sendi nyinji gawele kuli itaji.

¹⁷ Ndaze kunoga na kinoliga kwa hewo
vyokuwele!

Wasongolo na wahinza wodedemka,
kwa winji wa nyhule na divai inyale.

10

Nguluwi kangulagana kuwala ulohoji

¹ Mumlande Mkulu Nguluwi yawape hemwe nhonya za luhela.

Mkulu Nguluwi ndo yalingigala ng'hungugu ya nhonya,
ndo yalinguwapa wanhu nhonya ndodo,
na kujidita mizuchila jidedemche kuli migunda
kwa chiwalo cha weng'ha.

² Kwa vila jimalukolo ja hewo ja kulagulila ndo upoka hela,

walaguzi wa hewo wangulagula udesi,
wangulavya ulotezi wa uhadi,
na kuwahembuliza wanhu hela.

Ahyo wanhu wa Yuda wangulubaluba kota ing'holo,

wangugazika kwa vila wahela mdimi.

³ Mkulu Nguluwi kangulonga hino,
“Nanzudila ng'hatu kwa chiwalo cha wadimi awo,
ndowazapa awo vilongozi.

Heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong'ho,
ndochamila chilundo cha heni, chiwele ndo
lukolo lwa Yuda.

Ndowadita wawe falasi wa heni wazidahe kuli kitowa ngondo.

⁴ Kulawa kuli lukolo lwa Yuda, wolawila vilongozi wa vilivinji, vilongozi wawele nzinzili kota iganga lya msisi, wawele nzinzili kota chigingi cha ihema, wawele na mong'ho kota upinde wa ngondo.

⁵ Wanhu wa Yuda wowa kota wazidahe kuli ngondo, wowabiga wang'honyo wa hewo kuli nhope mnzila. Wochitowa, kwa vila heni Mkulu Nguluwi nda hamwe na hewo, nawo wowabasa soni mbaka walingukwina falasi.

⁶ “Ndowadita wanhu wa Yuda weme nzinzili, na kuwalohola walelwa wa Yusufu. Ndowahilula hali haluga ha hewo, kwa vila ndanguwonela isungu.

Wowa kota wanhu wawele siwalemile aho hamwande, kwa vila heni ndo Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hewo, ndowedichila.

⁷ Wanhu wa Isilaeli wowa wanhu wazidahe kuli kitowa ngondo, wosangalala lukami kota wanhu wanwele divai. Wana wa hewo wogona ago na kusangalala, womema usangalalo mnhumbula za hewo kwa chiwalo cha heni Mkulu Nguluwi.

⁸ “Ndowachema wanhu wa heni na kuwakungajiza hamwe, nanuwila kuwagombola, nawo wowa wenji kota aho mwaluko.

⁹ Hanga nandiwasambalula hali wanhu wa isi,
ila wong'humbuchila howowa kuli isi za kutali.
Hewo hamwe na wana wa hewo wosulupuka,
na kuhiluka haluga ha hewo.

¹⁰ Ndowahilula kulawa kuli isi ya Misili,
na kuwakungajiza kulawa Ashulu.
Ndowegala kuli isi ya Gileadi na Lebanoni,
aho, howa haduhu honhu ha kuhega kwa chiwalo
cha hewo.

¹¹ Wokola kuli bahali ya magazo,
nani ndozitowa nhigu zake,
mazi menji ga lwanda lwa Naili gokala.
Kidaya kwa Ashulu kokusigwa,
na ng'hweku ya undewa wa Misili yokwajilila.

¹² Ndowadita wanhu wa heni wawe nzinzili,
nawo wonyhulichiza na kikala kwa kunojeza
heni.

Heni Mkulu Nguluwi nandongu.”

11

Kugwa kwa wawele na mong'ho

¹ Uchumule lwizi ja hegwe, gwa Lebanoni,
leka chiluli chilakaze mielezi ja hegwe!

² Mlomboleze, hemwe migodi ja misonobali,
kwa vila mielezi najilakala.

Migodi ajo ja lutogo najiwifigwa!
Hemwe mialoni ja Bashani mlombocheze,
kwa vila chihulo chikulu nachitemigwa!

³ Uhuliche kulombocheza kwa vilongozi!

Lutogo lwa hewo naluwifigwa!

Uhuliche lizi lya lyana isimba!

Chisosolo cha lwanda lwa Yolodani nachiwifigwa!

Wadimi weli

⁴ Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa heni, nakalonga hino, “Chilolele chilundo cha ming'holo jilinguganigwa kudumuligwa singo.

⁵ Walingugula wangujidumulaga singo ila hawalingugazigwa na walinguguza wangulonga, ‘Yatogoligwe Mkulu Nguluwi! Lelo tuna lufufu.’ Mbaka wadimi wawo hawalingujonela isungu.

⁶ Heni Mkulu Nguluwi ndangulonga kota siwonela isungu kahi wanhu wa isi. Ndomleka chila munhu mmoko mwa myage na chila munhu mmoko mwa mndewa wa heye. Nawo woidumya isi, nani simloholo yoneche mmoko mwa hewo.”

⁷ Lelo, nandiwa mdimi wa ming'holo jiwele najali jiluta kudumuligwa singo, kwa vila namhegwa mijito na wala walingugula na kuguza ming'holo. Nanyholo ng'hweku mbili, imwe nandiichema Uganililo na iyage nandiichema Uhamwe, hamba nanduta kudima ming'holo.

⁸ Nandemwela kuwemilila wadimi wANJI wadatu kwa vila nawanzudiza, ahyo nandiwakopola kwa mhela wa mwezi umwe.

⁹ Lelo, nandijilonjela ming'holo, “Siwa mdimi wa hemwe kahi. Yawele kobagama, yabagame! Yawele kodumigwa, yadumigwe! Na wala wawele wosigala, wedakule.”

¹⁰ Nandiihola yila ng'hweku ya heni yondiichemile Uganililo, nandiibena leka kulajila kota ilagano lyoyaliditile Mkulu Nguluwi na wanhu wa heye nalibenigwa.

¹¹ Ilagano alyo nalibenigwa zuwa lilyo. Wala walingugula na kuguza ming'holo wawele nawali

wondola, nawavizela kota ulonzi wa Mkulu Nguluwi nayali yolonga kwa kukolela madito ga heni.

¹² Hamba nandiwalonjela, “Wone mwangona ndo goya, mumhe heni sendi yondilinguganigwa kupegwa kwa chiwalo cha mijito jong'holile, ila wone mwangona haiwele goya, mleche kumha heni.” Lelo, nawamha heni migwala makumi gadatu ja sendi.

¹³ Lelo Mkulu Nguluwi nakandonjela, “Ujiwiche kuli ng'hano ya ng'handa ya Nguluwi.” Sendi azo zomhegwe nazali kwa chiwalo cha mijito ja heni. Ahyo nandijihola jila migwala makumi gadatu ja sendi, nandijiwika kuli ng'hano ya ng'handa ya Mkulu Nguluwi.

¹⁴ Hamba nandiibena yila ng'hweku ya keli ilinguchemigwa Uhamwe, ahyo nandiubena wula uhamwe wa Yuda na Isilaeli.

¹⁵ Mkulu Nguluwi nakandonjela kahi, “Widite kahi mdimi, ila mhela awu uwe kota mdimi mpoka!”

¹⁶ Kwa vila ndomigala kuli isi mdimi yohambe yalilolele goya ing'holo ama kulipala ing'holo lilingulubaluba ama kuliteleka mikwandi lilumile ne kulipa chilyo ing'holo likomu. Ila kolya miwunde ja ming'holo jinonile mbaka uzayo.

¹⁷ “Kochona mdimi mpoka,
yalingujileka ming'holo ja heye!
Ipanga liudumule moko wa heye,
na iziho lya heye lya kudilo lyusigwe!
Moko wake uwe ng'hochele,
ziho lya heye lya kudilo lileche kulola.”

12

Muji wa Yelusalemu woloholigwa hamba

¹ Awu ndo ulonzi wa Mkulu Nguluwi kuwala Isi-laeli. Mkulu Nguluwi yalinguutandazula ulanga, yalingujiwika misisi ja isi na kumha munhu ukomu, kangulonga hino,

² “Ndoudita muji wa Yelusalemu uwe kota chizombe cha divai na wanhu wa isi ziwele hafungo hake wonwa na kuzebeduka kota wagalile. Muji wa Yelusalemu houtowigwa, miji jeng'ha ja Yuda jotowigwa.

³ Zuwa alyo ndoudita muji wa Yelusalemu uwe kota iganga liwele na itunyo likulu kwa wanhu weng'ha na yoneche yawele kolinyasula kochilumiza yuye. Wanhu wa isi zeng'ha muisi wochikungajiza leka kuutowa muji awo.

⁴ Kuli zuwa alyo ndomdita chila falasi yawe na lunhwinhwi na mkwina falasi wake ndomdita yawe na lukwale. Ndowadita falasi wa wanhu wa isi zinji waleche kulola, ila nhanzi ya Yuda ndoyamila. Heni Mkulu Nguluwi nandonga.

⁵ Hamba vilongozi wa Yuda vyowochilonjela mnhumbula za hewo, ‘Wanhu wa Yelusalemu wana mong'ho kwa vila Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho, ndo Nguluwi wa hewo.’

⁶ “Kuli zuwa alyo, ndowadita vilongozi wa Yuda wawe kota ikala lipwituche ng'hatu kuli ngodi nyinji. Ena, kota chenje chilingwaka kuli ibiwi lya nyhule zikalile. Wowalakaza wanhu wa isi zeng'ha wawele hafungo ha hewo. Ila wanhu wa Yelusalemu wolutilila kuwa na kikala goya kuli muji wa hewo.

⁷ “Ndowatanza wanhu wa Yuda tandi, leka walelwa wa Daudi na wanhu wa Yelusalemu waleche kiwona kota wana lutogo ng'hatu kusinda wanhu wa nhanzi ya Yuda. Heni Mkulu Nguluwi nandonga.

⁸ Kuli zuwa alyo ndowamila wanhu wa muji wa Yelusalemu, wawele ng'hochele ng'hatu hali hewo wowa na mong'ho ng'hatu kota mndewa Daudi. Walelwa wa Daudi wowalongoza wanhu wa Yuda kota wahilisi wa heni. Heni Mkulu Nguluwi nandonga.

⁹ “Kuli zuwa alyo ndowadumya wanhu wa isi walingugana kuutowa muji wa Yelusalemu.

¹⁰ Walelwa wa Daudi na wenyeng'haye wa muji wa Yelusalemu ndowamemeza nhumbula ya isungu na ya kulanda, nawo womlola yula wamtubule. Womlombochezela ng'hatu kota munhu vyoyalingumlombochezela mwana wa heye wa udewele ama kota munhu vyoyalingumlombochezela mlelwa wa heye wa mwaluko.

¹¹ Kuli zuwa alyo kowa na kulombocheza kukulu kuli muji wa Yelusalemu kota kulombocheza kwa chiwalo cha Hadadi-limoni kuli ibalalika lya Megido.

¹² Isi yolombocheza, chila lukolo lolombocheza luliyeke, walume waliyeke na wadala waliyeke. Lukolo lwa Daudi lolombocheza luliyeke na lukolo lwa Natani luliyeke

¹³ na lukolo lwa Lawi luliyeke na lukolo lwa Shimeyi luliyeke.

¹⁴ Ivyazi lyeng'ha lisigale lyolombocheza, walume waliyeke na wadala waliyeke.

13

Kwelizwa gehile

¹ “Kuli zuwa alyo yolawila nzasa ya kweliza gehile na kukokomoka kwa walelwa wa Daudi na wanhu weng’ha wa Yelusalemu.

² Mhela awo ndogosa matagwa ga jimalukolo ja milungu kuli isi, hagokumbuchilwa kahi. Wala walingidita kota hewo ndo waloli ndowosa hamwe na nhumbula za hewo zikokomoche za kufugamila jimalukolo. Heni Mkulu Nguluwi Mbele na Mong’ho nandongwa.

³ Wone munhu yoneche kochidita kota mloli, mhaza na mayake yampondile womlonjela, ‘Kwanguganigwa ubagame kwa vila kwangulonga udesi kwa itagwa lya Mkulu Nguluwi.’ Nawo womkopola hoyowa yolavya uloli.

⁴ Kuli zuwa alyo chila mloli kobasigwa soni kwa chiwalo cha gala goyalonjile hala loyaweke yolavya uloli. Hawovala mivalo ja milaika leka kuwahada wanhu,

⁵ ila chila yumwe kolonga, ‘Heni siwele mloli, nda mlimi hela. Nandali ndikola mijito aji ja ulimi kulawa kuli usongolo wa heni.’

⁶ Wone munhu komuza yumwe wa hewo, ‘Vilonda avi vyoweke navyo kumgongo nakuvipata ndaze?’ Heye komwidichila, ‘Nandivipata kuli ng’handwa ya goloko wa heni.’ ”

Mdimi kangutowigwa na ming’holo jangusambaluka

⁷ Mkulu Nguluwi Yaweke na Mong’ho nakalonga hino,

“Winuche, gwa ipanga!

Winuche leka umtowe mdimi wa heni,
ena, mdimi yalingung'holela mijito.

Umtowe mdimi leka ming'holo jisambaluche.

Ndogolola moko wa heni,

kuwasubula wanhu wawele ng'hochele.

⁸ Wanhu weli hali wanhu wadatu wa kuli isi
wodumigwa,

munhu yumwe hela hali wanhu wadatu wa kuli
isi ndo kolechigwa ne kudumigwa.

Heni Mkulu Nguluwi nandongwa.

⁹ Wanhu awo wawele nawalechigwa,

ndowajeza na kuweliza,

kota munhu yalinguhovuga sendi,

ena, kota zahabu vyoilingwelizwa.

Wondanda,

nani ndowedichila.

Ndolonga, ‘Awa ndo wanhu wa heni,’

nawo wolonga, ‘Mkulu Nguluwi, ndo Nguluwi wa
hetwe.’ ”

14

Mkulu Nguluwi kowalewela Waisilaeli

¹ Zuwa Iya Mkulu Nguluwi lyanguya, zuwa
liwele vinhu viwele naviholigwa kulawa kwa
hemwe, wang'honyo wa hemwe wochigawila
kuno mlola.

² Mkulu Nguluwi kowakungajiza wanhu wa
isi zeng'ha leka kuutowa muji wa Yelusalemu.
Muji woholigwa na vinhu vya kuli ng'handu za
hewo zeng'ha vyoholigwa na wadala woditigwa
wawase na wang'honyo wa hewo kwa lupichi.
Nusu ya wenyeng'hayu wa muji wohilikwa kuli isi

ya chijenzi, ila nusu isigale hawokusigwa mgati mwa muji.

³ Hamba Mkulu Nguluwi kolawa na kuwatowa wanhu wa isi azo, kota vyoyalingudita mazuwa gose kuli zuwa lya ngondo.

⁴ Kuli zuwa alyo kokwima mchanya mwa chidunda cha mzeituni chiwele kolilawilaga isanya mwa muji wa Yelusalemu. Chidunda acho chotulika hagati kwaluchila kolilawilaga isanya mbaka kolizinjilaga isanya na kwambuza ibindi likulu. Nusu imwe ya chidunda yolutila kasikazini na nusu iyage kusini.

⁵ Namwe mobilima kukolela kuli ibindi alyo lya chidunda cha Mkulu Nguluwi kwa vila ibindi alyo lyokwenela mbaka Aseli. Mobilima kota wasekulu wa hemwe vyowalibilime limachinyina mhela wa ulongozi wa mndewa Usiya wa Yuda. Hamba Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa heni, kokuya hamwe na welile weng'ha.

⁶ Mhela awo kowa haduhu lumuli ne chipute ne seluji.

⁷ Lyowa zuwa lya chiuyeng'ha, zuwa lilihela nemisi ne nechilo, zuwa lilinguzeleka na Mkulu Nguluwi. Mhela wa matinazo houfika lumuli lolutilila kuwa baho.

⁸ Kuli zuwa alyo mazi ganojile gochililika kulawa kuli muji wa Yelusalemu, nusu ya mazi ago gochililika kuluta kuli bahali ya kolilawilaga isanya na nusu iyage kuli bahali ya kolizinjilaga isanya, mhela wa chipalangule na mhela wa luhela.

⁹ Mkulu Nguluwi kowa mndewa yaliyeka hali isi yeng'ha. Kuli zuwa alyo kowa Mkulu Nguluwi

yumwe hela na itagwa lya heye lyowa itagwa lya chiuyeng'ha.

¹⁰ Isi yeng'ha kwaluchila Geba, kasikazini mwa Yuda mbaka Limoni, kusini kwa Yelusalemu, yowa kota ibalalika lya Alaba. Ila muji wa Yelusalemu woona mchanya honhu hake, kulawa hali Lwizi lwa Benjamini mbaka hali honhu ha Lwizi lwa Katali na mbaka kuli Lwizi lwa Hafungo na kulawa kuli Ilingo lya Hananeli mbaka hali honhu ha kukamila divai ha mndewa.

¹¹ Wanhu wochikala kuli muji wa Yelusalemu kwa vila muji awo hauwifigwa kahi, ena wanhu wochikala amo kwa kikala goya.

¹² Aga ndo magazo gawele Mkulu Nguluwi kowegalila wanhu wa isi zeng'ha wawele nawoya kitowa na Yelusalemu. Ng'huli za hewo zokola kuno wang'hali wakomu na meho ga hewo gokola gawele kuli mitubuli jake na myango za hewo zokola ziwele kuli milomo ja hewo.

¹³ Kuli zuwa alyo ukabuso ukulu kulawa kwa Mkulu Nguluwi wowafika wanhu na chila munhu komtowa myage.

¹⁴ Wanhu wa Yuda wochitowa hala kuli muji wa Yelusalemu. Lufufu lwa wanhu wa isi zeng'ha zilinguizunguluta isi ya Yuda lokungajizwa. Wokungajiza zahabu na sendi na mivalo minji ng'hatu.

¹⁵ Magazo ga hihyo gowafika falasi na migongolo kota midogowi mikulu na ngamiya na midogowi na migongolo jeng'ha jiwele amo kuli kambi za wang'honyo.

¹⁶ Hamba wala wasulupuche hali wanhu wa isi zeng'ha wawele nawoya kuutowa muji wa

Yelusalemu, wowa wokuya Yelusalemu chila mwaka kumfugamila Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho, yawele ndo mndewa na kudita mnvina ya vibumuli.

¹⁷ Wone wanhu wa isi yoneche hawoluta Yelusalemu kumfugamila mndewa, Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho, nhonya haitowa kuli isi ya hewo.

¹⁸ Wone wanhu wa Misili nawo hawoluta kilumba, hawopata nhonya. Mkulu Nguluwi kowegalila magazo gawele gowafika wanhu weng'ha wawele hawoluta kuli mnvina ya vibumuli.

¹⁹ Ago gowa ndo magazo gawele gowafika wanhu wa isi ya Misili hamwe na wanhu wa isi zeng'ha wawele hawaiditile mnvina ya vibumuli.

²⁰ Mhela awo nhogo za falasi zokwandichigwa ulonzi awu, “Welile kwa Mkulu Nguluwi.” Viya vya kutelechela kuli ng'handu ya Mkulu Nguluwi vyowa kota visaye vyelile hali honhu ha kulavila nhambiko.

²¹ Chila chiya kuli muji wa Yelusalemu na isi ya Yuda chowa chiwichigwe chiuyeng'ha kwa Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho na weng'ha walinguya kulavya nhambiko wovihola viya avyo na kutelechela miwunde ja nhambiko. Kuli zuwa alyo hakuwa na walingugula na kuguza vinhu kuli ng'handu ya Mkulu Nguluwi Yawele na Mong'ho.

**Ilagano Iya Katali, Ilagano Linyale kwa
Wanhu Weng'ha
Portions of the Holy Bible in the Vidunda language of
Tanzania**

copyright © 2014 Pioneer Bible Translators

Language: Vidunda

Translation by: Pioneer Bible Translators

The New Testament in Vidunda

This translation, published by Pioneer Bible Translators and The Word for the World, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact www.pioneerbible.org.

**Old Testament Books Copyright 2018 Pioneer
Bible Translators**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 Jul 2025 from source files dated 9 Jul 2025

c584e819-507e-56ab-bbd8-53371c39d20d